

Osteoporozes klīniskās vadlīnijas

Nr. KV 03 – 2012

**Klīniskajās vadlīnijās ietverta, Latvijā apstiprināto,
ārstniecībā izmantojamo medicīnisko tehnoloģiju
datu bāzē reģistrēto medicīnisko tehnoloģiju
saraksts**

atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 31.maija noteikumu Nr. 386

***„Noteikumi par medicīnas pakalpojumiem un ar medicīnu saistītiem
pakalpojumiem, kas nepieciešami, lai nodrošinātu medicīnas pakalpojumu
sniegšanu, kurus neapliet ar pievienotās vērtības nodokli”***

medicīnas pakalpojumu grupām

Vadlīnijās ietverti, Latvijā apstiprināto medicīnisko tehnoloģiju saraksts

1. Vispārējās medicīniskās manipulācijas

- **Latvijā apstiprinātās vispārējo manipulāciju tehnoloģijas.**
  - Asins ņemšana no pirksta (pēdas).
  - Asins ņemšana ar vēnas punkcijas palīdzību.
  - Asins ņemšana ar artērijas punkcijas palīdzību.
  - Injekcija ādā, zemādā, zem gļotādas, muskulī.
  - Injekcija vēnā: medikamentu ievadīšana nabas vēnā.
  - Injekcija artērijā: medikamentu ievadīšana artērijā.
  - Injekcija locītavā vai periartikulāri.
  - Medikamentu infūzija ādā, gļotādā.
  - Medikamentu infūzija vēnā: infūzijas uzlikšana ar intravenozo kanīli; *v.subclavia* vai *v.jugularis* punkcija infūzijas nodrošinājumam (rentģena kontrole), pārbaude ar kontrastvielas ievadi i/v katetrā; mehāniskas infūzijas ierīces (perfuzora) izmantošana.
  - Punkcijas: elkoņa locītavas punkcija; ceļa locītavas punkcija; pleca locītavas punkcija; gūžas locītavas punkcija; limfmezģļa punkcija; vairogdziedzera punkcija; vēdera dobuma punkcija; pleiras telpas punkcija; kaulu smadzeņu punkcija; piena dziedzera punkcija; sēklinieku punkcija; hidroceles punkcija; lumbālpunkcija.
  - Vēnas kateterizācija.
  - Artērijas kateterizācija.
  - Maģistrālo vēnu (*v. subclavia*, *v. jugularis*, *v. femoralis*) punkcijas kateterizācija.
  - Maģistrālo artēriju punkcijas kateterizācija.
  - Operācijas brūces sašūšana.
  - Pēcoperācijas brūces diegu noņemšana.
  - Audu biopsija.
  - Onkocitoloģiskās iztriepes paņemšana.

3. Laboratoriskās izmeklēšanas medicīniskie pakalpojumi

- **Latvijā apstiprinātās laboratoriskās izmeklēšanas medicīniskās tehnoloģijas.**

1.1. Imūnķīmiskās laboratoriskās tehnoloģijas:

La/ IK 001; La/ IK 007; La/IK 008; La/IK 010; La/IK 012; La/ IK 028; La/IK 032; La/IK 037; La/ IK 134; La/ IK 137; La/IK 153; La/IK 154; La/IK 155; La/IK 156; La/ IK 166; La/ IK 185; La/ IK 189; La/ IK 190; La/ IK 198; La/ IK 204; La/IK 324–La/IK 342; La/ IK 380; La/ IK 383; La/ IK 392; La/ IK 403; La/ IK 409; La/ IK 413; La/ IK 417; La/ IK 428; La/ IK 438; La/ IK 446; La/IK 499; La/IK 577(MT 09-016); La/IK 578(MT 08-017); La/IK 580(MT 08-022); La/IK 581(MT 08-030).

1.2. Imūnķīmiskās izoseroloģiskās laboratoriskās tehnoloģijas:

La/IiS 079.

1.4. Ķīmiskās laboratoriskās tehnoloģijas:

La/Kim 001; La/Kim 007–La/Kim 010; La/Kim 022–La/Kim 030; La/Kim 041; La/Kim 043–La/Kim 045; La/Kim 053–La/Kim 063; La/Kim 066–La/Kim 069; La/Kim 080–La/Kim 085; La/Kim 100–La/Kim 116; La/Kim 124–La/Kim 125; La/Kim 158–La/Kim 159; La/Kim 179–La/Kim 183; La/Kim 197–La/Kim 202; La/Kim 206–La/Kim 208; La/Kim 211–La/Kim 212; La/Kim 217–La/Kim 220; La/Kim 227; La/Kim 245(MT 08-027)–La/Kim 249(MT 08-032); La/Kim 251(MT08-034); La/Kim 259(MT 08-043).

1.5. Fizikāli ķīmiskās laboratoriskās tehnoloģijas:

La/FiK 022–La/FiK 026; La/FiK 036; La/FiK 049–La/FiK 051; La/FiK 053–La/FiK 057; La/FiK 090–La/FiK 093; La/FiK 099.

1.11. Citoģenētiskās laboratoriskās tehnoloģijas:

La/Cge 001; La/Cge 003–La/Cge 006; La/Cge 008; La/Cge 010; La/Cge 011; La/Cge 014; La/Cge 015; La/Cge 018; La/Cge 021–La/Cge 025.

4. Diagnostiskās un terapeitiskās radioloģijas medicīniskie pakalpojumi

• Radioloģija.

- Ultraskaņas osteodensitometrija.
- Jostas skriemeļu densitometrija ar DEXA aparātu.
- Ciskas kaula galviņas densitometrija ar DEXA aparātu.
- Punkciju izdarīšana ultraskaņas kontrolē.
- Vēdera sonogrāfija.
- Endoskopiskā sonogrāfija.
- Nieru, urīnceļu, prostatas sonogrāfija.
- Sievietes iegurņa orgānu sonogrāfija.
- Virspusēji novietotu struktūru ultrasonogrāfija.
- Augšžokļa un apakšžokļa panorāmuzņēmums.
- Apakšžokļa rentgenuzņēmums.
- Galvaskausa uzņēmumi divās plaknēs.
- Galvaskausa katras daļas uzņēmums.
- Krūšu kurvja kaulu vai tā daļu uzņēmums.
- Kaulu diagnostiskā fluorogramma.
- Ekstremitāšu un to daļu uzņēmums.
- Plecu joslas vai iegurņa daļas uzņēmums.
- Iegurņa vispārējais uzņēmums.
- Mugurkaula daļas uzņēmums.
- Balsenes, rīkles, trahejas, barības vada augšdaļas uzņēmums.
- Krūšu dobuma orgānu pārskata uzņēmums.
- Krūšu dobuma orgānu uzņēmumi divās plaknēs.
- Krūšu dobuma orgānu daļu uzņēmums (ieskaitot barības vada kontrastēšanu).
- Krūšu dobuma orgānu caurskate.
- Vēdera daļas uzņēmums bez kontrastēšanas.
- Rentgenuzņēmumu izdarīšana ar pārvietojamo rentgenaparāturu.
- Barības vada kontrastizmeklēšana.
- Urīntrakta kontrastizmeklēšana ar jonētu kontrastvielu (ekskretorā urogrāfija ar pārskata uzņēmumiem).

- Urīntrakta kontrastizmeklēšana ar nejonētu kontrastvielu (ekskretorā urogrāfija ar pārskata uzņēmumiem).
- Dzemdes un/vai olvadu kontrastizmeklēšana, ieskaitot caurskati.
- Mammogrāfija (abām krūtīm, katrai 2 projekcijās).
- Ķermeņa daļas vai orgāna konvencionālā tomogrāfija.
- Krūškurvja, vēdera dobuma orgānu, ekstremitāšu, locītavu punkcija datortomogrāfijas kontrolē.
- Galvas datortomogrāfija bez kontrastēšanas.
- Galvas datortomogrāfija ar jonētu kontrastvielu.
- Galvas datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu.
- Galvas datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu ar «bolus» injekciju.
- Kakla datortomogrāfija bez kontrastēšanas.
- Kakla datortomogrāfija ar jonētu kontrastvielu.
- Kakla datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu.
- Kakla datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu ar «bolus» injekciju.
- Krūšu kurvja datortomogrāfija bez kontrastēšanas.
- Krūšu kurvja datortomogrāfija ar jonētu kontrastvielu.
- Krūšu kurvja datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu.
- Krūšu kurvja datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu ar «bolus» injekciju.
- Vēdera datortomogrāfija bez kontrastēšanas.
- Vēdera datortomogrāfija ar perorālo kontrastvielu.
- Vēdera datortomogrāfija ar jonētu kontrastvielu.
- Vēdera datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu.
- Vēdera datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu ar «bolus» injekciju.
- Mazā iegurņa datortomogrāfija bez kontrastēšanas.
- Mazā iegurņa datortomogrāfija ar jonētu kontrastvielu.
- Mazā iegurņa datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu.
- Mazā iegurņa datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu ar «bolus» injekciju.
- Mugurkaula datortomogrāfija bez kontrastēšanas.
- Mugurkaula datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu.
- Mugurkaula datortomogrāfija ar jonētu kontrastvielu.
- Ekstremitāšu un locītavu datortomogrāfija bez jonētas kontrastvielas.
- Ekstremitāšu un locītavu datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu.
- Ekstremitāšu un locītavu datortomogrāfija ar jonētu kontrastvielu.
- Ekstremitāšu un locītavu datortomogrāfija ar nejonētu kontrastvielu ar bolus injekciju.
- Magnētiskās rezonanses izmeklēšana bez i/v kontrastēšanas.
- Magnētiskās rezonanses angiogrāfija.
- Magnētiskās rezonanses funkcionālie izmeklējumi ar papildus sekvencēm.
- Magnētiskās rezonanses izmeklēšana ar i/v kontrastēšanu. (MT 10-006).
- **Radionuklīdā diagnostika un terapija.**
  - Statiskā nieru scintigrāfija.
  - Dinamiskā nieru scintigrāfija.
  - Virsnieru scintigrāfija.
  - Skeleta daļas scintigrāfiska izmeklēšana.
  - Visa skeleta scintigrāfiska izmeklēšana.
  - Vairogdziedzera skanēšana.
  - Vairogdziedzera radiometrija ar ¹³¹I vai ^{99m}Tc pertehnetātu.
  - Vairogdziedzera statiskā scintigrāfija.

- Vairogdziedzera blakusķermenīšu scintigrāfiska izmeklēšana.
- Visa ķermeņa scintigrāfija, audzēju un metastāžu diagnostika ar tumorotropiem RFP vai infekcijas perēkļu meklēšanai.
- Metastāžu vai asinsveidojošo orgānu audzēju konstatēšana.
- Pozitronu emisijas tomogrāfija/datortomogrāfija (PET/DT). (MT09-005).

10. Zobārstniecības medicīniskie pakalpojumi

- **Mutes dobuma un gļotādas slimību diagnostiskās tehnoloģijas.**
  - Sejas un periorālo audu izmeklēšana (apskate, palpācija).
  - Mutes dobuma gļotādas audu secīga izmeklēšana (apskate, palpācija).
  - Vēždraudes audu vizuāla diagnostika mutes dobuma gļotādā.
  - Eksfoliatīva citoloģiska patoloģiski pārmainītu audu izmeklēšana.
- **Ortodontijas tehnoloģijas.**

Latvijā apstiprinātās ortodontijas tehnoloģijas un to lietošanai nepieciešamais tehnoloģiskais nodrošinājums:

➤ Radioloģiskā un rentgenoloģiskā izmeklēšana (diagnozes, ārstēšanas gaitas un ārstēšanas rezultātu novērtēšanas metodes).

Metodes:

- Žokļu kompjūtera tomogrāfija, miogrāfija;
- Žokļu kodolmagnētiskā rezonanse;
- Dentālie rentģeni (interproksimālā rentgenogramma, periapikālā rentgenogramma, okluzālā rentgenogramma);
- Ortopantomogramma;
- Cefalogramma (laterālā un frontālā) un tās kompjūteranalīze;
- Nepieciešamais tehnoloģiskais nodrošinājums: dentālais rentģenaparāts; cefalogrāfs, ortopantomogrāfs; rentģenfilmas; rentģenfilmas attīstīšanas aparāts un ķīmiskās vielas; dators; rentģendatu nolasīšanas digitālā sistēma; specializēta datorprogramma; aparatūra kompjūtera tomogrāfijai un kodolmagnētiskai rezonansei.

17. Dzemdniecības un ginekoloģijas medicīniskie pakalpojumi un medicīniskās apaugļošanas pakalpojumi

- **Dzemdniecība un ginekoloģija.**
  - Krūts dziedzeru izmeklēšana.

23. Traumatoloģijas, ortopēdijas un mugurkaula ķirurģijas medicīniskie pakalpojumi

- **Traumatoloģijas un ortopēdijas diagnostiskās un ārstnieciskās tehnoloģijas.**
  - **Endoprotezēšana.**
    - Locītavas primāra daļēja endoprotezēšana: locītavas primāra daļēja endoprotezēšana ar bezcimenta fiksāciju; locītavas primāra daļēja endoprotezēšana ar cimenta fiksāciju.
    - Locītavas primāra totāla endoprotezēšana: locītavas primāra totāla endoprotezēšana ar bezcimenta fiksāciju; locītavas primāra totāla endoprotezēšana ar hibrīdu fiksāciju; locītavas primāra totāla endoprotezēšana ar cimenta fiksāciju.

- Locītavas atkārtota daļēja endoprotezēšana: locītavas atkārtota daļēja endoprotezēšana ar bezcimenta fiksāciju; locītavas atkārtota daļēja endoprotezēšana ar cementa fiksāciju.
- Locītavas atkārtota totāla endoprotezēšana: locītavas atkārtota totāla endoprotezēšana ar bezcimenta fiksāciju; locītavas atkārtota totāla endoprotezēšana ar hibrīdu fiksāciju; locītavas atkārtota totāla endoprotezēšana ar cementa fiksāciju.

Kaula biopsija

- Perkutāna kaula biopsija.
- Vaļēja kaula biopsija.
- **Mugurkaula ķirurģijas tehnoloģijas.**

Latvijā apstiprinātās mugurkaula ķirurģijas tehnoloģijas un to lietošanai nepieciešamais tehniskais nodrošinājums:

Torakolumbāla priekšēja fiksācija pie mugurkaula traumas.

- Operācijas etapi: lūzuma retroperitoneāla, transperitoneāla vai transtorakāla ekspozīcija; lauztā skriemeļa/skriemeļu korpusa rezekcija; lauztā skriemeļa/skriemeļu korpusa aizvietošana ar autokaulu, alokaulu vai mākslīgu materiālu; priekšējā vai sānu fiksācijas implanta ievietošana.
- Operācijas tehniskais nodrošinājums: operāciju galds ar rentgenstaru caurspīdīgu galda virsmu; mobils intraoperatīvs rentgena aparāts ar attēla pastiprināšanas ierīci; bipolāra mikrokoagulācijas ierīce; vienreizējas lietošanas asinsvadu klipēšanas ierīce.

- **Osteosintēze.**

Latvijā apstiprinātās osteosintēzes tehnoloģijas:

- Apakšējā ekstremitāte

<u>Augšstilba kaula proksimālais gals</u>	<u>Galviņas lūzums (C3.1)</u>	-	4,0 mm spongiozās skrūves
	<u>Galviņas un kakliņa lūzums (C3.2, C3.3)</u>	-	Totāla gūžas locītavas endoprotēze vai artrodēze ar “kobras” plāksni
	<u>Kakliņa lūzumi (B2, B3)</u>	-	Trīs 7,0 mm kanulētās vai 6,5 mm spongiozās skrūves - 130° leņķa plāksne - Dinamiskā gūžas skrūve-plāksne (DHS) ar atsevišķām 6,5 mm spongiozām skrūvēm
	<u>Trohanteru vai intertrohanteri lūzumi</u>	-	DHS gados veciem slimniekiem ar osteoporozi, nestabiliem lūzumiem ar maziem fragmentiem - 95° kondilārā plāksne (A1) - Dinamiskā kondilārā skrūve-plāksne (DCS) (A3 tipa lūzumiem)
	<u>Subtrohanteri lūzumi ar trohanteru zonas iesaistīšanu</u>	-	95° kondilāra plāksne - DCS

Augšstilba kaula diafīze

Augsti subtrohanteri lūzumi (A, B tipi) - 95° kondilārā plāksne, 4,5 mm kortikālās skrūves
- DCS, 4,5 mm kortikālās skrūves

Subtrohanteris lūzumi - Universālais bloķētais stienis (UFN) (ne mazāk par 2 cm distāli no mazā trohantera)
- 95° kondilārā plāksne, 4,5 mm kortikālās skrūves

Šķērs- vai viegli slīpi lūzumi vid/3 (A2, A3) - Universālais bloķētais stienis

Garš spirāls vai "tauriņveida" lūzums - Universālais bloķētais stienis
- Platā 4,5 mm DCP vai LC-DCP dorsolaterālā virsmā, kaula plastika mediālā pusē

Šķembains lūzums vid/3 - Universālais bloķētais stienis
- Platā DCP vai LC-DCP kā "bridge" plāksne

Valēji 2. un 3. pakāpes lūzumi - Ārējās fiksācijas aparāts

Augšstilba kaula distālais gals

Mediālās kolaterālās saites atrāvums ar kaula fragmentu - Spongioza skrūve ar zobaino paplāksni

Vienkāršs suprakondilārs lūzums (A2) vai kombinācijā ar diafīzes šķembainu lūzumu (A3) - DCS, kaula plastika pie šķembaina lūzuma
- 95° kondilārā plāksne, kaula plastika pie šķembaina lūzuma

Laterālā kondiļa lūzums (B1) - 6,5 mm spongiozās skrūves
- 7,0 mm kanulētās skrūves
Viena vai abu kondiļu frontāls lūzums - T-veida atbalsta plāksne osteoporotiskam kaulam
Mugurējs tangenciāls lūzums (B3)

T vai Y veida lūzumi (C1) - DCS
- 95° kondilārā plāksne
Abu kondiļu lūzumi ar

diafīzes distālā gala
sdragājumu (C2)

Abu kondiļu lūzums
ar distālā femura
lūzumu un viena vai
abu kondiļu frontālu
lūzumu - Kondilārā atbalsta plāksne
kombinācijā ar 7,0 mm kanulētām
skrūvēm frontālajiem lūzumiem

Patella lūzumi

Distālā pola atrāvuma
lūzums - 4,0 mm spongioza skrūve kā
savelkošā (lag) skrūve, vai 2 paralēlas
Kiršnera stieples kopā ar stieples šuvi

Vienkāršs
šķērslūzums - Savelkošā cilpa (*Zuggurtung*)

Šķembains lūzums - Divas vai vairāk Kiršnera stieples,
dažkārt kombinācijā ar 4,0 mm
spongiozo skrūvi.
- Reizēm patellektomija ir izvēles
metode

Patellas saites
pārrāvums - Stieples šuve un šķērskrūve caur
tuberositas tibiae distālai fiksācijai

Tibijas plato lūzumi

Unikondilārs lūzums
(B tips) - Divas 6,5 mm spongiozās skrūves
- vai 7,0 mm kanulētās skrūves
(jauniem cilvēkiem)
- L vai T veida atbalsta plāksne,
- tibijas laterālā kondiļa plāksne,
- DCP vai LC-DCP 4,5 mm

Abu kondiļu lūzums
(C tips) - L vai T veida plāksne,
- DCP vai LC-DCP 4,5 mm,
- vai tibijas laterālā kondiļa plāksne,
- dažreiz kombinācijā ar 3 – 4
caurumu semitubulāru plāksni no
mediālās puses
- 6,5 mm spongiozās skrūves vai
7,0 mm kanulētās skrūves kombinācijā
ar ārējās fiksācijas aparātu pie
šķembainiem vai vaļējiem lūzumiem

Tibijas/fibulas diafīze

Tibijas diafīzes vaļēji
lūzumi - Ārējās fiksācijas aparāts
- Neurbtais (*unreamed*) tibijas
stienis

<u>Šķērs- vai nedaudz slīpi lūzumi (A2, A3 tips)</u>	- Universālais tibijas stienis (UTN) - Savelkošās (lag) skrūves – 4,5 mm vai 3,5 mm kortikālās skrūves, - kombinācijā ar šauro 4,5 mm DCP vai LC-DCP
<u>Spirālveida lūzumi vai ar tauriņveida fragmentu (A1, B1-3 tipi)</u>	- Universālais tibijas stienis - Savelkošās (lag) skrūves – 4,5 mm vai 3,5 mm kortikālās skrūves, kombinācijā ar šauro 4,5 mm DCP vai LC-DCP kā neitralizācijas plāksnes - Ārējās fiksācijas aparāts (pie smaga mīksto audu bojājuma un iespējama muskuļu fasciālās telpas nospieduma sindroma)
<u>Segmentāli vai sadragāti lūzumi, ieskaitot fibulu (C1-3 tipi)</u>	- Savelkošās (lag) skrūves – 4,5 mm vai 3,5 mm kortikālās skrūves, kombinācijā ar šauro 4,5 mm DCP vai LC-DCP kā neitralizācijas plāksnes. - 1/3 tubulārā plāksne pie zemiem fibulas lūzumiem - Ārējās fiksācijas aparāts kombinācijā ar kaula plastiku - Universālais tibijas stienis

29. Fizikālās medicīnas un lāzerterapijas medicīniskie pakalpojumi **Latvijā apstiprinātās fizikālās medicīnas tehnoloģijas.**

- **Galvanizācija:**
  - kameru hidrogalvanizācija;
  - medikamentu ievadīšana ar līdzstrāvu (elektroforēze);
  - elektroeliminācija;
  - elektroepilācija;
  - transkutānā elektroneirostimulācija (TENS) ;
  - elektromiegs;
  - elektroanalgēzija un elektronarkoze;
  - diadinamiskās strāvas (DDS);
  - medikamentu ievadīšana ar diadinamiskajām strāvām (diadinamoforēze);
  - sinusoidāli modulētās strāvas (SMS);
  - medikamentu ievadīšana ar sinusoidāli modulētām strāvām (SMS - forēze);
  - interferences strāvas (IS);
  - medikamentu ievadīšana ar interferences strāvām (IS - forēze);
  - elektrostimulācija;
  - fluktuorizācija;
  - medikamentu ievadīšana ar fluktuorizējošām strāvām (fluktuoroforēze);
  - aerojonizācija;

- hidroaerojonizācija;
- darsonvalizācija;
- virstoņu frekvences strāvas;
- infitoterapija;
- franklinizācija;
- diatermija;
- diatermokoagulācija;
- induktotermija;
- medikamentu ievadīšana ar induktotermijas strāvām (induktoelektroforēze);
- ultraīsviļņi (UĪV);
- decimetru viļņi (DMV);
- centimetru viļņi (CMV);
- milimetru viļņi (MMV);
- mikrostrāvu terapija.
- **Magnetoterapija:**
  - ar mainīgu magnētisko lauku (MML);
  - ar pastāvīgu magnētisko lauku (PML).
- **Ultraskaņa:**
  - medikamentu ievadīšana ar ultraskaņu (fonoforēze);
  - dermabrāzija.
- **Vibroakustiskās svārstības.**
- **Aerosolterapija (inhalācijas):**
  - elektroaerosoli;
  - haloterapija.
- **Gaismas terapija:**
  - ar infrasarkano starojumu;
  - ar redzamās gaismas starojumu;
  - ar ultravioleto starojumu;
  - ar terapeitisku lāzera starojumu.
- **Siltuma un peloīdu terapija:**
  - ar dūņām;
  - ar ozokerītu;
  - ar parafīnu;
  - ar naftalānu;
  - ar māliem;
  - ar smiltīm;
  - ar siltuma paketēm;
  - vaksācija;
  - bankas.
- **Aukstuma terapija (krioterapija).**
- **Balneoterapija un hidroterapija:**
  - ietinumi;
  - norīvēšanās;
  - aplaistīšanās;
  - dušas: miglas duša; lietus duša; adatu duša; vēdekļa duša; cirkulārā duša; ascendējošā duša; Šarko duša; skotu duša;
  - zemūdens masāža;
  - skeleta zemūdens distrakcija;
  - peldes;

- vannas: vannas ar dažādiem temperatūras režīmiem; vibrācijas vannas; virpuļvannas; putu vannas; tvaika vannas; hidrogalvaniskās vannas; gāzu vannas; aromātiskās vannas; minerālu vannas; radona vannas.
- **Ārstnieciskās pirtis.**
- **Ārstnieciskie baseini.**
- **Aromterapija.**
- **Masāža:**
  - klasiskā masāža;
  - segmentāri reflektorā masāža;
  - saistaudu masāža;
  - periosta masāža;
  - punktu masāža;
  - kosmētiskā masāža;
  - banku masāža;
  - vibrācijas masāža;
  - vakuuma masāža;
  - zviedru masāža;
  - limfodrenējoša masāža.
- **Skeleta distrakcija.**
- **Baroterapija.**
- **Klimatoterapija:**
  - aeroterapija;
  - helioterapija;
  - talasoterapija;
  - speleoterapija.
- **Dzeramie minerālūdeņi.**

30. Rehabilitācijas medicīniskie pakalpojumi

Latvijā apstiprinātās medicīniskās rehabilitācijas tehnoloģijas.

- **Ergoterapijas tehnoloģijas:**
  - ikdienas aktivitāšu iemaņu trenēšana (60 min.);
  - ķermeņa pozicionēšana (15–45 min);
  - apkārtējās vides pielāgošana konkrētam pacientam (60 min.);
  - palīgierīču pielāgošana konkrētam pacientam (30 min.);
  - aktivitāšu pielāgošana konkrētam pacientam (30 min.);
  - pareizas sēdēšanas pozas veidošana (30 min.);
  - tūskas mazināšanas tehnikas (15–60 min.);
  - locītavu kustības apjoma saglabāšana un palielināšana, izmantojot dažādas aktivitātes (30 min.);
  - locītavu kontraktūru profilakse un samazināšana (30 min.);
  - slimnieku pārvietošana ergonomiski (30 min.);
  - aprūpes tehniku apmācība pacientu radniekiem un asistentiem (30–60 min.).
- **Fizioterapijas tehnoloģijas:**
  - pacientu funkcionālā stāvokļa novērtējums (izmeklēšana, testi) (45–60 min.);
  - pacientu konsultācija un individuālo fizioterapijas programmu sastādīšana, pamatojoties uz funkcionālā stāvokļa novērtējuma rezultātiem (20–30 min.);

- nodarbības, izmantojot: terapeitiskos vingrinājumus; sporta spēles, to elementus un citas kustību aktivitātes, rotaļas, kuru izvēle atkarīga no attīstāmās funkcijas (līdzsvars, koordinācija, ārējās elpošanas funkcija) (15–20 min.); «automove» metodi (ideomotorais treniņš un transkutānaelektro neiromuskulāra stimulācija) (20–30 min.); terapeitiskos vingrinājumus, kuru izvēle balstīta uz zināšanām par kardiovaskulārās un pulmonālās sistēmas normālām funkcijām un pataloģiju: kardiovaskulāro treniņu (vingrinājumi, dozētā staigāšana) (30–45 min.);
- terapeitiskie vingrinājumi baseinā (individuāli) (20–30 min.);
- vispārattīstoši vingrinājumi (30–45 min.);
- manuālās terapijas elementi (15–30 min.);
- postizometriskās relaksācijas vingrinājumi (10–20 min.);
- mehanoterapija (30–45 min.);
- klasiskās masāžas (segmentārā un punktu masāža) elementi (20–30 min.);
- tens (45–60 min.);
- piederīgo apmācība darbam mājās (45 min.).
- **Protezēšanas – ortozēšanas tehnoloģijas:**
- pacienta novērtēšana, izmeklēšana un izstrādājuma veida nozīmēšana;
- mērījumu veikšana: atlējuma noņemšana; izmēru noņemšana; modelēšana, konstruēšana;
- izstrādājumu izgatavošana;
- detaļu, mezglu un materiālu komplektēšana;
- regulēšana (statiskā);
- izstrādājumu pielāgošana;
- izstrādājumu galīgā izgatavošana un dinamiskā regulēšana;
- atkārtota pacienta novērtēšana un vēlīno rezultātu novērtēšana;
- pacientu un piederīgo apmācība.